

Gemeente Lochem

Economische agenda

Veelzijdig en ondernemend

Colofon

Dit is een uitgave van de Gemeente Lochem.

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

Fotografie:

In deze uitgave staan foto's van Hans van de Merwe, Punkmedia, De Innovatiecoöperatie, Bocam Creates & Jacq de Beijer Fotografie en gemeente Lochem.

Informatie

Gemeente Lochem

Hanzeweg 8, 7241 CR Lochem

Postbus 17, 7240 AA Lochem

T (0573) 28 92 22

www.lochem.nl

Januari 2023

Voorwoord

Randvoorwaarden scheppen zodat Lochemse ondernemers worden gezien, geholpen en gewaardeerd. Dat zie ik als primaire gemeentelijke rol als het gaat om economisch beleid.

Van onze ondernemers mag je verwachten dat ze ondernemend zijn. Kansen zien en pakken. Met verantwoordelijkheidsgevoel voor de werknemers, de omgeving en de leefbaarheid. Dat zie ik hier veel en daar ben ik trots op!

Juist die rol van ondernemers op verschillende vlakken pleit ervoor om als gemeente vooral ondersteunend te zijn. Om als een meedenkende en ondernemende overheid ruimte te bieden in alle opzichten. En daarbij de grenzen van wat kan en niet kan duidelijk aan te geven.

Daarnaast vind ik het belangrijk om er samen met die ondernemers voor te zorgen dat onze mooie gemeente aantrekkelijk blijft om te ondernemen, wonen en te recreëren.

De saamhorigheid en betrokkenheid van onze ondernemers is groot. Dat merk je aan de actieve ondernemersverenigingen, de rol van de ondernemers in het sociaal-maatschappelijk leven en aan de zorg om de medewerkers. Onze ondernemers zijn terecht trots op wat ze doen en waar ze vandaan komen.

Die trots mogen we als gemeente nog wel verder omarmen en uitdragen. Er gebeurt veel en toonaangevend moois in onze gemeente. Dan doel ik niet alleen op producten en processen, maar vooral ook op mentaliteit en gastvrijheid. Door alle sectoren heen. Het is dan ook mooi dat we de vorige periode toonaangevende bedrijven letterlijk de ruimte konden bieden. Juist door onze actieve meedenkende en participerende rol.

Ondernemers mogen van de gemeente verwachten dat we naast ze staan. Dat we ons inzetten om Lochem aantrekkelijk te houden en nog prettiger te maken. In actuele thema's die ondernemers raken, zoeken we actief het contact, zodat we weten wat nodig is om vooruitgang te kunnen boeken.

We komen dan zelf in actie. Of we helpen om landelijke perspectieven te vertalen naar lokaal en andersom. We laten het lokale geluid graag doorklinken in de regio, de provincie en als dat helpt ook op nationaal niveau.

Zo zorgen we dat we onze doelen bereiken en dat Lochem en haar ondernemers worden gezien, geholpen en gewaardeerd. Want dat zijn ze waard!

Eric-Jan de Haan
Wethouder Economie

Inhoud

1. Inleiding	5
1.1. Lochem: veelzijdig en ondernemend	5
1.2. Terugblik op de afgelopen 4 jaar	6
1.3. Onze ambities	6
1.4. Economische Agenda Lochem: wendbaar	7
1.5. Voor wie is deze Agenda?	7
2. De gemeente als dienstverlener	8
2.1. Lochem en haar ondernemers op de kaart	8
2.2. Ruimte om te wonen en te werken	9
2.3. Goede en vlotte dienstverlening	9
2.4. Arbeidsmarkt en onderwijs	10
2.5. Stimuleren duurzaam ondernemen	11
2.6. Bereikbaarheid	12
3. De Lochemse werklocaties	13
3.1. Bedrijventerreinen en kantoren	13
3.2. Industriële binnenhaven	14
3.3. Vitale binnenstad en dorskernen	14
3.4. Buitengebied	15
4. Recreatie en Toerisme	16
4.1. Samenwerken	16
4.2. Verblijfsrecreatie	17
4.3. Evenementenbeleid	17
5. Landbouw	18
5.1. Extra inzet op de landbouw	18
5.2. Integrale visie op de Lochemse landbouw	18
5.3. Verbinding boer en burger	18
5.4. Keukentafelgesprekken	19
5.5. De innovatiecoöperatie	19
6. Uitvoeringsagenda	33
Bijlagen	
Bijlage 1: Organisaties waarmee we samenwerken	23
Bijlage 2: Doe mee!	24

1. Inleiding

Veelzijdigheid! Dat is wat je ziet als je in de gemeente Lochem bent. Een groot areaal aan landelijk gebied met fraaie landschappen. Maar ook een stad met stadsrechten en een veelzijdig winkelgebied omringd door karakteristieke kleinere kernen. En korte lijntjes met omliggende steden als Deventer en Zutphen.

1.1. Lochem: veelzijdig en ondernemend

In deze uitnodigende omgeving is er dan ook een breed scala aan bedrijven. Variërend van grote bedrijven, spelers op de wereldmarkt, tot het veelzijdige MKB en natuurlijk een groot aantal ZZP-ers. En van agrarische bedrijven tot bedrijven in de recreatieve sector. En wij zijn trots op die bedrijven.

Deze kenmerkende veelzijdigheid en diversiteit maakt ons aantrekkelijk en heeft als voordeel dat we minder kwetsbaar zijn voor ontwikkelingen binnen één bedrijfstak bij crises. Dat is onze kracht.

1.2. Terugblik op de afgelopen 4 jaar

Vier jaar geleden stelden we de vorige economische agenda vast. Nog geen jaar later brak de corona-

crisis uit. Een crisis die van grote invloed was op alles en iedereen. Thuis werken, lockdowns en strenge voorwaarden voor de voorheen alledaagse dingen als winkelen en horeca-bezoek. Als gemeente schakelden we direct. Startten we actief de communicatie over voorwaarden en steunmaatregelen, informeerden we bij ondernemers hoe het ging en waar ze behoefte aan hadden en richtten we het Lochems Ondernemers Fonds (LOF) op, waaruit mooie samenwerkingen opbloeden. We beantwoordden vele vragen over diverse steunmaatregelen en zochten naar de reikwijdte van de verschillende coronaregels.

We kijken terug op een bijzondere periode waarin naast de coronagerelateerde werkzaamheden ook het gewone werk door ging. We zetten onder andere het digitaal Ondernemers Panel op, maakten plannen voor de Goorseweg/Havenstraat, startten met het Centrum voor Jong Ondernemerschap, schakelden over naar een digitale nieuwsbrief eens per kwartaal

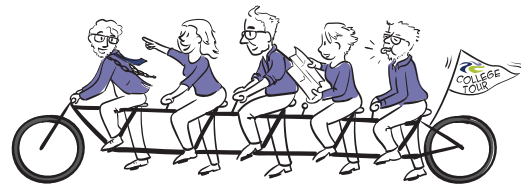
en bouwden de Innovatie Coöperatie verder uit. Verder werd het inspiratiecentrum van de VVV geopend, werden plannen gemaakt voor de herinrichting van het centrum van Lochem en startten er opleidingstrajecten voor diverse doelgroepen.

We leerden dat de behoefte in de brede linie aan fysieke bijeenkomsten (bv. Lochemse Zaken Cafe's) afneemt, terwijl de behoefte aan duidelijke informatie over bijvoorbeeld de veelheid aan regelingen en instanties toeneemt. Niet elk onderwerp bleek geschikt voor het Lochemse Zaken Panel. En hoewel we vele ondernemers hielpen met een vlotte vergunning voor hun plannen, stelden we ook vast dat het te doorlopen traject in sommige gevallen trager is verlopen dan gewenst en een intensievere begeleiding op zijn plaats was. Ook konden andere dingen goedkoper en efficiënter (Lochemse Zaken Nieuws digitaal i.p.v. drukwerk per post).

Al deze en nog vele andere lessen namen we mee bij het opstellen van deze agenda. Met sommige activiteiten stoppen we. Andere passen we aan. We intensiveren bepaalde dienstverlening en blijven de samenwerking opzoeken.

Daarbij houden we oog voor de snel veranderende wereld om ons heen en grote uitdagingen waar ondernemers en wij als samenleving voor staan.

“Lochem blijft de gemeente waar je graag werkt en onderneemt!”

1.3. Onze ambities

In Lochem zijn we nuchter, we roepen niet dat we de beste willen zijn maar zetten ons er gewoon voor in. Dat blijven we ook doen.

Maar we hebben ook ambities en om die te realiseren zetten we in op nieuwe projecten en genereren we middelen om dat mogelijk te maken.

Onze ambities zijn hieronder kort beschreven zodat voor eenieder duidelijk is waar we naartoe willen. Dit doen we samen met ondernemers en andere organisaties, alleen kunnen we dit niet.

1. Snelle en goede dienstverlening: een top tien notering in de verkiezing van MKB vriendelijkste gemeente

We werken voortdurend aan verbetering van onze diensten. We streven ernaar ondernemers sneller en beter te helpen. Dat doen we o.a. door een extra accountmanager aan te stellen, betere begeleiding bij vergunningsaanvragen, heldere informatie op de website zodat snel duidelijk is waar ondernemers terecht kunnen in onze gemeente en in de regio. We zijn daarbij niet alleen dienstverlener maar ook initiatiefnemer, aanjager en verbinder.

2. Behouden en versterken van onze veelzijdigheid

Onze veelzijdigheid is ons handelsmerk en onze kracht in tijden van crises. Om die te behouden en versterken bieden we ondernemers fysieke ruimte in de verschillende kernen om te ondernemen. En werken we aan een detailhandelsvisie. Daarnaast herijken we ons evenementenbeleid om evenementen ook in de toekomst goed organiseerbaar te houden. We zetten extra menskracht in op het thema landbouw, ondersteunen de agrariërs die vragen hebben en doen o.a. onderzoek naar de staat van de

landbouw. We zorgen ervoor dat de waarde van ons buitengebied behouden blijft en versterkt wordt. En last but not least, bieden we ruimte en ondersteuning aan recreatieve ondernemers om het aanbod te versterken.

3. Iedereen doet mee

We willen dat de Lochemse ondernemers niet te veel hinder ondervinden van de schaarste op de arbeidsmarkt. En we willen dat iedereen zo veel als mogelijk mee doet. We zetten in op het optimaal benutten van arbeidspotentieel door mensen praktijkscholing aan te bieden en te stimuleren om aan de slag te gaan. We wijzen de ondernemers actief op de mogelijkheden en vergoedingen die er zijn voor het inzetten van personeel met een afstand tot de arbeidsmarkt en zetten in op het matchen van vraag en aanbod. We stimuleren onder andere techniekonderwijs en ontplooiën daarmee onze medewerkers voor de toekomst. Dit doen we samen met ondernemers en onderwijsinstellingen.

4. Duurzaam en toekomstbestendig groeien

We gaan voor een duurzame economische groei. Dat zien we terug in onze bedrijven die duurzaam produceren (CO₂-neutraal en circulair), in bedrijfsterreinen en -locaties die duurzaam en toekomstbestendig ontwikkeld zijn en aansluiten bij de klimaatadaptie doelstellingen én in duurzaam transport. Dit doen we nadrukkelijk samen met ondernemers. We onderzoeken de mogelijkheden voor energiehub's op de bedrijventerreinen en de mogelijkheden van waterstof en biogas voor vervoer en inzet in productieprocessen. Onze inzet voor het opwekken van de eigen energie zetten we voort door o.a. onderzoek naar mogelijkheden voor zon-op-dak. We zorgen voor goede verbindingen met OV en voldoende laadpunten voor elektrisch vervoer. We willen fietsgemeente van het jaar worden en werken daarvoor aan een goed fietsnetwerk dat inwoners en bezoekers stimuleert om met de fiets te komen.

In de hierna volgende hoofdstukken en in de Uitvoeringsagenda (bijlage) vindt u een uitgebreidere beschrijving van de activiteiten die nodig zijn om onze ambities te realiseren.

1.4. Economische Agenda Lochem: wendbaar

De Economische Agenda die voor u ligt, geeft invulling aan de acties die nodig zijn om onze ambities te realiseren. Dat varieert van nieuwe activiteiten, nieuw beleid, nieuwe mensen tot het voortzetten en soms versterken van activiteiten die we al doen. Er gebeurt al veel, maar vaak onzichtbaar achter de schermen. Deze Agenda maakt dat zichtbaar en beweegt mee waar en wanneer nodig.

We willen in de komende jaren wendbaar blijven en sturen bij als de situatie daar om vraagt. We houden zelf de vinger aan de pols en vragen ondernemers jaarlijks of we nog de juiste dingen doen. Een aantal opgaven werken we de komende jaren samen met ondernemers verder uit. Denk bijvoorbeeld aan de verantwoordelijkheden die we met elkaar hebben om de klimaatdoelstellingen te halen.

1.5. Voor wie is deze Agenda?

Met deze agenda willen we een brede doelgroep aanspreken. Ondernemers lezen er in wat onze ambities zijn en hoe wij die samen met hen oppakken en hoe wij de ondernemers ondersteunen in het ondernemen. Medewerkers van de gemeente maakt het duidelijk welk doel we nastreven en wat er van hen verlangd wordt. En voor de politiek maken we zichtbaar hoe het college uitvoering geeft aan het collegeprogramma.

2. De gemeente als actieve en meedenkende overheid

De gemeente zet zich in om het ondernemersklimaat in Lochem te bevorderen. Daarvoor faciliteert zij de ondernemers door onder andere de randvoorwaarden te scheppen om te kunnen ondernemen. Maar initieert en jaagt ook aan, verbindt en stimuleert ondernemers om elkaar op te zoeken, samen te leren en te ontwikkelen en over de grens te kijken en kansen te verzilveren. In dit hoofdstuk leest u wat wij voor ondernemers kunnen betekenen.

2.1. Lochem en zijn ondernemers op de kaart

De gemeente Lochem is een goede plek om te werken, wonen en recreëren. We promoten actief hoe aantrekkelijk dat is. Dit doen we vaak in regionaal verband. We blijven voortdurend op zoek naar mogelijkheden om de gemeente Lochem en omstreken op de kaart te zetten. Niet alleen zetten we ons als gemeente op de kaart. Ook zorgen we voor een goede zichtbaarheid van onze bedrijven en hun aanbod in de regio. Daar waar het past, gaan we samen de regio in.

We kiezen daarbij niet voor 1 specifieke regio. Juist vanwege onze diversiteit kijken we per regio waar de meeste kansen liggen en waar we elkaar kunnen versterken vanuit gezamenlijke belangen. Dit doen we in de Cleantech Regio (ook wel genoemd Steden-driehoek) voor bijvoorbeeld verduurzaming van onze bedrijventerreinen, in de Achterhoek onder andere op het gebied van recreatie&toerisme en landbouw, en in Twente vanuit het havenbedrijf. Door het vervullen van het voorzitterschap van Achterhoek Toerisme en

andere bestuursfuncties door onze bestuurders zitten we 'dicht bij het vuur'. Ook onze ondernemers werken nauw samen in de regio's. Denk bij voorbeeld aan de samenwerkingen op het gebied van metaalindustrie en zorg-sector in de Achterhoek.

De campagne '*Kom leven in de Achterhoek*' waarmee de Achterhoek zich profileert als een regio waar je carrière kunt maken én fijn kunt wonen, is in mei 2021 van start gegaan op initiatief van het Achterhoekse bedrijfsleven. Doel is een imagoverandering van de Achterhoek in de rest van Nederland en mogelijk ook in de Duitse grensstreek om jonge, werkende, nieuwe (en terugkerende) Achterhoekers te werven. We onderzoeken met onze ondernemers of ze hierbij willen en kunnen aan sluiten.

Ook lokaal zetten we de ondernemers op de kaart. Samen met de ondernemersverenigingen stellen we een Longlist op van bedrijven zodat zij elkaar snel kunnen vinden. Deze Longlist zal ook voor de gemeentelijke organisatie een handig hulpmiddel zijn bij het inzetten van lokale ondernemers.

2.2. Ruimte om te wonen en werken

De krapte op de woningmarkt is het gesprek van de dag. Voor veel ondernemers is dit ook een belangrijk onderwerp. Zeker in relatie tot de eveneens krappe arbeidsmarkt. Zijn er wel genoeg geschikte woningen voor het personeel? Als gemeente hebben we daar oog voor en zijn er diverse plannen in de maak, waarvan enkele deels ook al in uitvoering. We waken bij de woningbouwplannen, waar mogelijk, ook voor de betaalbaarheid van de woningen.

Tegelijkertijd is het van belang om voldoende (fysieke) ruimte te behouden om te ondernemen. We zien een toenemende vraag om bedrijfsruimte (met name winkels en kantoren) om te zetten naar woningbouw. We beoordelen dit van geval tot geval kritisch met alle verschillende belangen in het achterhoofd. We brengen de kantorenmarkt in kaart zodat we zicht krijgen op kansen voor het wijzigen van kantoor- in woonbestemming. Hoofdstuk 3 gaat nader in op de verschillende werklocaties.

Daarnaast blijven we, voor zover dat in onze macht ligt, ons voortdurend inzetten om leegstand actief tegen te gaan. Veelal trekken we daarbij samen op met ondernemersvereniging of dorpsraad.

2.3. Goede en vlotte dienstverlening

Accountmanager als 1 loket

We zetten in op goede en vlotte dienstverlening aan ondernemers. En laten zien dat we een gemeente zijn die meedenkt met de ondernemers. We hebben ervaren dat het samen zoeken naar oplossingen bijdraagt aan de groei van de bedrijven en maken daar extra tijd voor door een accountmanager aan te stellen. Ondernemers hebben zo één duidelijke ingang en kunnen

rekenen op de organisatie van meedenkkracht en een behulpzame afwikkeling van de vragen.

Daarnaast willen we dat ondernemers beter en sneller geholpen worden bij gemeentelijke zaken zoals een vergunningaanvraag. Daartoe brengen we het te doorlopen proces en de knelpunten in kaart en lossen we deze op. Dit bespaart niet alleen de ondernemers tijd, maar ook ontlasten we de interne organisatie.

Heldere informatievoorziening

In de huidige tijd komt er veel op ondernemers af. Nieuwe ontwikkelingen waarin ondernemers mee moeten, roepen vragen op. Gelukkig zijn er veel instanties om ondernemers te ondersteunen. Voor ondernemers is echter niet altijd duidelijk met welke vraag/idee/probleem, zij bij wie terecht kunnen. Is dat de gemeente, de provincie, een van de regio's, de Kamer van Koophandel, RVO, Oost NL, arbeidsmarktregio of de ODA? De gemeente maakt dit duidelijk op haar website. Ook onze eigen regels en procedures maken we inzichtelijker en eenvoudiger.

Ondernemers verbinden en informeren

We stimuleren samenwerking tussen ondernemers en tussen ondernemers en gemeente. Samen sta je namelijk sterker. Betrokken wethouders en ambtenaren gaan actief op bedrijfsbezoek en voeren gesprekken met ondernemers(verenigingen). Zo weten we welke behoeftes er zijn. We kunnen daar dan op inspelen en als het kan ondernemers met elkaar in contact brengen. Het delen van innovaties onderling en het uitwisselen van kennis en ervaringen, helpt om verder te komen. We brengen alle ondernemers in onze gemeente ook samen op de Ondernemersavond. Daarnaast organiseren we thema sessies. Denk aan branche-gebonden bijeenkomsten voor bijvoorbeeld agrariërs of recreatieondernemers.

De invulling en de frequentie van de jaarlijkse ondernemersavond houden we tegen het licht. Daarbij betrekken we ook de ervaringen van de in november 2022 voor het eerst georganiseerde Startersdag. De ervaringen van de Startersdag en het Centrum voor Jong Ondernemerschap nemen we ook mee in de vraag of ondersteuning van startende ondernemers gewenst is en zo ja in welke vorm. Het Centrum voor Jong Ondernemerschap stopte in haar huidige vorm op 31 december 2022.

¹ Tijdens het opstellen van deze Agenda was nog niet duidelijk in hoeverre de uitspraak van de Raad van State m.b.t. de stikstofcrisis van invloed is op de bouwplannen in Lochem.

Naast fysieke bezoeken/bijeenkomsten is en blijft er het Lochemse Zaken Nieuws om ondernemers elk kwartaal via e-mail te informeren over ontwikkelingen. De onderzoeken van het Lochemse Zaken Panel schalen we qua frequentie af. Daar waar nodig, zetten we dit panel nog wel in om informatie over behoeften en wensen bij ondernemers op te halen.

De gemeentelijke organisatie

Om ondernemers te faciliteren bij het ondernemen, is een gemeentelijke organisatie nodig die haar zaakjes op orde heeft en deskundige en gemotiveerde medewerkers in dienst heeft. De belangen van de ondernemer staan daarbij centraal. Dat betekent niet dat die ten koste van alles worden behartigd, maar het denken vanuit dat belang is uitgangspunt: Wat is wel mogelijk? Het team Economische Zaken zorgt voor belangenvertegenwoordiging bij interne afwegingen en nieuw beleid. Zowel binnen de gemeente als in de regio en provincie.

2.4. Arbeidsmarkt en onderwijs

Mensen naar werk begeleiden

De gemeente heeft de opgave iedereen naar vermogen te laten deelnemen aan de samenleving en te zorgen dat iedereen zoveel mogelijk in eigen onderhoud kan voorzien. En dat betekent iedereen zo veel als mogelijk naar werk te begeleiden. Voor de statushouders, de gezins- en huwelijksmigranten en ook de Oekraïense ontheemden, heeft de gemeente de plicht hen te helpen inburgeren en naar werk te begeleiden. Daarbij is er vaak de noodzaak om vraagstukken rondom huisvesting, vervoer, kinderopvang, scholing, taal en financiën eerst op te lossen.

Voor mensen met een lichamelijke-, psychische- of verstandelijke handicap organiseren we 'beschutte werkplekken' om van daaruit mogelijk door te stromen naar regulier werk. Het aantal naar werk te begeleiden inwoners groeit de komende jaren.

Nu de arbeidsmarkt onder druk staat, werken werkgevers en gemeente nog meer samen om vraag en aanbod te matchen. We proberen werkgevers te inspireren. En eventuele belemmeringen weg te nemen door

duidelijk aan te geven wat er mogelijk is, met hen in gesprek te gaan en voorlichting te geven. Dit is de taak van de accountmanager van 't Baken. Werkgevers kunnen hier met hun vragen terecht.

De verschillende doelgroepen begeleiden naar werk, vraagt vaak om actieve coaching door de gemeente en/of de werkgever. Om eventuele (financiële) drempels weg te nemen, zijn er vergoedingen beschikbaar. Zoals loonkostensubsidies of ondersteuning door jobcoaches.

We zetten, net zoals veel ondernemers, ook in op Social return on Investment (SROI). Wanneer we aanbesteden spreken we af dat de aanbieder in de uitvoering van opdracht werkplekken aanbiedt voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Een leven lang ontwikkelen

Een leven lang ontwikkelen doen we via het leerwerkloket. Hier zijn diverse vouchers beschikbaar voor het volgen van een opleiding. Het Leerwerkloket geeft scholings- en loopbaanadvies voor iedereen: werkzoekenden/werknemers/studenten, ZZP'ers en werkgevers binnen de arbeidsmarktregio FactorWerk en de Cleantech Regio.

Vraag en aanbod bij elkaar

We zetten de dienstverleningsovereenkomst met FactorWerk, het Werkgevers Service Punt Cleantech Regio en Noordwest Veluwe voort. Ondernemers met een sociaal hart kunnen bij het WerkgeverServicepunt (WSP) terecht voor subsidies, regelingen en antwoord op vragen. Het WSP biedt werknemers en werkzoekenden hulp bij scholing, van werk naar werk trajecten of bij leerwerktrajecten. We zetten in op het uitvoeren van projecten uit de Doe-Agenda, een programma om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar werk toe te leiden. Ook onderzoeken we of we voor arbeidsparticipatie kunnen samenwerken met het WerkgeversServicePunt Achterhoek en Twente (dus de meer omliggende en direct aangrenzende buurgemeenten).

Project Z is

We hebben een richting gekozen (zorg), deelnemers geselecteerd middels een brief en viavia benadering, een opleidingsinstantie gevonden (Graafschap college) en een opleidingslocatie gefaciliteerd (in Lochem). Hierdoor zijn 18, met name vrouwelijke, statushouders gestart aan een opleiding waarbij ze ook 16 uur in de week gaan werken.

Onderwijs op weg naar werk

Om kandidaten met en zonder bijstandsuitkering gericht naar betaald werk te begeleiden, voeren we (onderwijs)projecten uit. Een voorbeeld hiervan is Project Z (zie kader). Werk wordt hier als middel ingezet en niet als doel gezien om armoede te bestrijden. Het streven is om dit soort projecten vaker op te zetten. Hiermee zijn ook Lochemse ondernemers gebaat doordat er een breder personeelsaanbod ontstaat. We proberen de aan te bieden opleiding zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de vraag vanuit het bedrijfsleven. In eerste instantie zetten we in op opleidingen voor chauffeurs, techniek en zorg.

Streven is het arbeidspotentieel dat we met elkaar hebben in onze gemeente zo volledig mogelijk te benutten.

Samen met het bedrijfsleven en de gemeente Berkeland vormt Lochem de Stichting Bevordering Techniekonderwijs. Deze stichting exploiteert het Technieklokaal in Borculo. Het Technieklokaal brengt leerlingen van de hoogste groepen van circa 40 basisscholen uit beide gemeenten in aanraking met techniek. Dit zetten we voort.

2.5. Stimuleren duurzaam ondernemen

Verduurzamen, circulariteit en opwek van energie zijn belangrijke thema's waar we ook in regioverband aan werken. Eén van de doelstellingen m.b.t. circulariteit is dat we van een portefeuille afval overgaan naar een portefeuille grondstoffen. We onderzoeken daarvoor de komende jaren hoe we toe kunnen groeien naar een circulaire economie waarin afvalstoffen tot het minimum worden beperkt en zoveel mogelijk materialen hergebruikt en herverdeeld kunnen worden. Uitgangspunt is dat het systeem zo kosten efficiënt mogelijk voor onze inwoners en ondernemers moet zijn.

En met middelen uit de Cleantech Regio (Regio Deal) werken we samen met het bedrijfsleven en onder andere met de lokale energiecoöperatie LochemEnergie verder aan de opwek van schone energie met:

- het versnellen van zon op dak op het bedrijventerrein;
- kleinschalig wind in de Kanaalzone;
- de realisatie van smart grids².

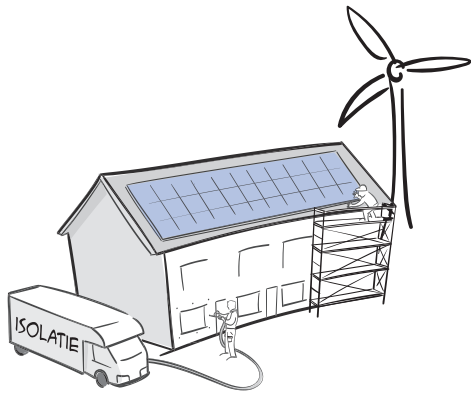
In RES-verband onderzoeken we ook hoe ondernemers kunnen samenwerken om de opwek en afname van hun energie te koppelen.

Het gemeentelijke innovatiebudget blijft beschikbaar. Hierop kunnen ook bedrijven een beroep blijven doen voor vernieuwende projecten of onderzoeken gericht op duurzame ontwikkeling. In onze contacten met de ondernemers is duurzaamheid een vast onderwerp. We denken mee en koppelen ondernemers aan elkaar die elkaar verder kunnen helpen.

De gemeente investeert daarnaast in pilots voor verduurzaming. Dit doet zij door het initiatief voor een biogasHUB te ondersteunen. Het biogas wordt geleverd door agrariërs uit onder andere onze gemeente aan de Lochemse industrie. Daarnaast onderzoeken we of de inzet van waterstof mogelijk is voor de processen in de industrie en mobiliteit.

De energieprijzen fluctueren sterk en ondanks de (tijdelijke) steunmaatregelen van het Rijk zijn de energiekosten hoog. Besparen is daarom een eerste vereiste. Bedrijven met een jaarlijks verbruik van meer dan 50.000 kWh en/of 25.000 m³ gas hebben een wettelijke

² Het onderling verbinden van opwek- en verbruik met als einddoel ontlasting van het energienetwerk.

informatieplicht over hun gebouwgebonden energie-
verbruik. In Lochem gaat het om ruim 300 bedrijven. De
Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) controleert hen
namens de gemeente in combinatie met de overige
Wet Milieubeheer controles.

Klimaatadaptatie

Ook bedrijventerreinen en grote bedrijfslocaties krijgen
te maken met hitte en overvloedige regenval. Door
meer in te zetten op groen en wadi's houden de terreinen
water langer vast en beperken we de hittestress.
Daarnaast draagt groen bij aan het welbevinden van
de werknemers en bezoekers en vergroot het de bio-
diversiteit. We hebben daar al veel aandacht voor en
kijken hoe we dit op bestaande terreinen een plek kun-
nen geven. Voorwaarden voor dergelijke maatregelen
staan in de Regionale Planning Werkterreinen en zijn
verwerkt in de bestemmingsplannen.

Duurzame Ontwikkelingsdoelen

We hebben de ambitie te werken aan Duurzame Ont-
wikkelingsdoelen en daar onze werkwijze als gemeen-
te op aan te passen. We noemen dit afgekort ook wel
de SDG's (Sustainable Development Goals). De SDG's
zijn afgesproken door de landen die zijn aangesloten
bij Verenigde Naties (VN), waaronder Nederland. Een
deel van de SDG's hoort thuis bij het thema economie.
Met de ondernemers onderzoeken we of een deel van
deze doelen in de toekomst ook een plek kunnen krij-
gen in de economische agenda.

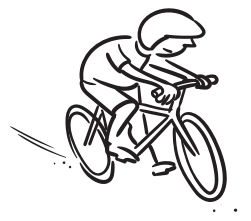
2.6. Bereikbaarheid

Lochem is over het algemeen een goed bereikbare
gemeente. Wel kennen we gebieden die minder goed
bereikbaar zijn met de fiets of het openbaar vervoer.
Voor de langere afstanden, vrachtverkeer en gecombi-
neerde ritten, is en blijft de (vracht)auto een belangrijk
en onmisbaar vervoermiddel.

Een goede bereikbaarheid van onze gemeente en de
omliggende gebieden is en blijft noodzakelijk voor
een sterke economische- en toeristische sector en
de leefbaarheid van het platteland. We hebben volop
aandacht voor het behoud van het openbaar ver-
voer en staan open voor een verkenning van de uit-
breiding daarvan. Daarnaast werken we in de Cleantech
Regio samen aan versterking van de A1 corridor als
belangrijke hoofdroute en aan het verlichten van regio-
nale knelpunten op het wegennet, spoor en water.
Ook werken we samen aan Smart Mobility, en nieuwe
mobiliteitshubs in de kernen. En we stimuleren deel-
mobiliteit en alternatieve vervoersconcepten.

Voor de kortere afstanden kijken we naar snelle fiets-
verbindingen en optimalisatie daarvan. Onze inzet is
dat mobiliteit veilig, slim en duurzaam is. En bijdraagt
aan de kwaliteit van de leefomgeving.

De komende periode starten we met de aanleg van
de nieuwe rondweg om het centrum van Lochem te
ontlasten en doorstroming van het (vracht)verkeer te
verbeteren. Het centrumgebied van Lochem richten
we in als aantrekkelijk verblijfsgebied.

3. De werklocaties

Onze gemeente kent verschillende werklocaties variërend van bedrijventerreinen en kantoren, de industriële binnenhaven, de binnenstad, dorpskernen en het buitengebied. De diversiteit is groot en vraagt om een eigen aanpak. Dat is in dit hoofdstuk beschreven.

3.1. Bedrijventerreinen en kantoren

Nieuwe bedrijventerreinen en bedrijfslocaties

Sterke ondernemers trekken sterke ondernemers aan. De gemeente biedt daar ruimte voor door 'bedrijventerreinen van de toekomst' te ontwikkelen. We sluiten hiermee aan op het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) en Toekomstbestendige bedrijventerreinen van de Cleantech Regio. Daarnaast maken we ons hard voor het verkrijgen van extra ruimte voor nieuwe werklocaties. We creëren daarbij nadrukkelijk ook ruimte voor lokaal ondernemerschap in de kernen. Een geslaagd voorbeeld daarvan is Molenveld in Laren.

Het nieuwe bedrijventerrein 'Het Diekink' is in ontwikkeling. De gemeente zet hier nadrukkelijk in op een duurzaam bedrijventerrein. Het bestemmingsplan ligt echter nog bij de Raad van State. Onduidelijk is wanneer de uitspraak verwacht wordt.

Afgelopen periode is de woon/werklocatie Hanzeweg gerealiseerd. Onderzocht wordt of dit concept van woon/werken ook toepasbaar is in de andere kernen.

Revitalisering bedrijventerreinen

Voor alle revitaliserings- en herstructureringsopgaven geldt dat duurzaamheid een belangrijk onderdeel daarin is. Dat volgt uit de afspraken gemaakt in de Cleantech Regio.

Voor de Goorseweg/Havenstraat is in verband met de aanleg van de rondweg een visie opgesteld. Komende periode volgt de uitvoering. Voor de Scheggertdijk is een visie in de maak.

Op bedrijventerrein Aalsvoort zijn de eerste stappen naar parkmanagement gezet. Bedrijven streven samen naar verbetering van het bedrijventerreinen. Ze kijken o.a. naar gezamenlijke beveiliging en wandel- en fietsmogelijkheden. We ondersteunen dit initiatief en sti-

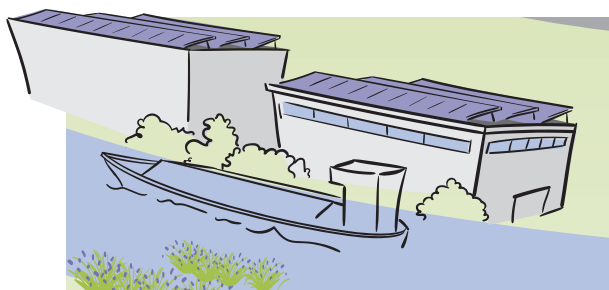
muleren ondernemers op andere bedrijventerreinen om ook in te zetten op parkmanagement. Dit doen we door hen aan te spreken en in overleg met de ondernemers het concept van Parkmanagement Aalsvoort ook elders uit te rollen.

Kantoren

In de afgelopen periode is Kantoorpark Stijgoord opgeleverd. Dit is dé locatie voor kantoren in onze gemeente. Er zijn nog kavels in de verkoop.

Zoals benoemd in paragraaf 2.2 brengen we de kantorenmarkt in kaart zodat we zicht krijgen op belangen voor het behoud van kantoorbestemmingen en/of kansen voor het wijzigen van kantoor- in woonbestemming.

Per 1 januari 2023 moet volgens landelijke regelgeving een groot deel van de kantoorpanden voldoen aan label C. Kleine kantoren en monumenten zijn uitgesloten van deze verplichting. De bedrijven zijn regelmatig geïnformeerd over deze verplichting vanuit landelijke, branchegerichte en gemeentelijke communicatie. Vanaf 1 januari 2023 gaat de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) namens de gemeente controles uitvoeren op naleving van deze verplichting.

3.2. Industriële binnenhaven (Havenbedrijf Twente)

Het Havenbedrijf Twente (Port of Twente) verbindt vervoerders en bedrijven met het meest dynamische transportknooppunt (mainport genoemd) van Oost-Nederland: de binnenhavens van gemeente Lochem, Hof van Twente, Hengelo, Almelo en Enschede. Goede bereikbaarheid over water biedt onze regio kansen om bedrijvigheid duurzaam te versterken, nationaal en internationaal. Met alle havenzaken onder één dak faciliteert Havenbedrijf Twente die industriële ontwikkeling in de (Eu)regio Twente, Achterhoek en Cleantech Regio.

Het Havenbedrijf heeft een *bedrijfsplan* waarin per gemeente staat wat er moet gebeuren. Zoals onderhoud aan kades, damwanden, realiseren van duurzame walstroom et cetera. Ook het professionaliseren van het beheer en onderhoud van de havengebieden en het toewerken naar één administratief havengebied is daar onderdeel van. We zorgen dat middelen beschikbaar komen en regelen de uitvoering van de opgaven. Dit doen we in overleg met de bedrijven die aan de haven liggen. We doen onderzoek naar welke rol Lochem kan spelen in verduurzaming van de binnenvaart op het Twentekanaal. Bijvoorbeeld door toepassing van waterstof en of het faciliteren van elektrificatie van de binnenvaart. Naast verduurzaming zetten we ook in op verder gaande digitalisering.

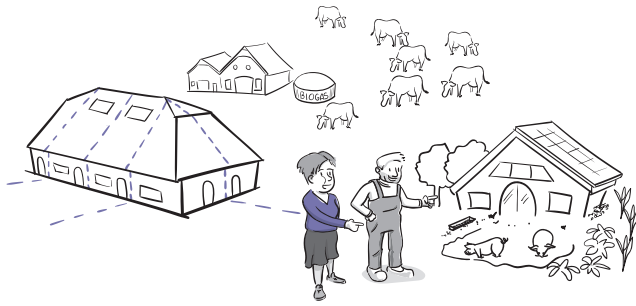
3.3. Vitale binnenstad en dorpskernen

Vitale centra met een evenwichtig aanbod aan winkels, cultuur en horeca zijn belangrijk voor de leefbaarheid en het welzijn van onze inwoners. De afgelopen, maar ook komende, jaren is/wordt er flink geïnvesteerd in stad Lochem op basis van de Ontwikkeling Ruimtelijke Visie Binnenstad. Ook in andere kernen zijn er grote ontwikkelingen in de centra. Denk daarbij aan het verdwijnen van een aantal centrale ondernemers (supermarkt, horeca).

We gaan een onderzoek uitvoeren naar de kansen, mogelijkheden en vraag naar verschillende functies (zoals detailhandel, horeca, cultuur) in de verschillende centra. En afhankelijk van de uitkomsten nemen we onder andere maatregelen om bepaalde functies meer te centreren en/of andere functies toe te staan aan de randen van de centra.

De Lochemse Ondernemersvereniging (LOV) heeft aangegeven graag een centrummanager te willen aanstellen. De gemeente verkent samen met hen welke rol de gemeente daarin kan vervullen.

In de centra hebben we dus volop aandacht voor ruimte voor met name detailhandel en horeca. We houden daarnaast oog voor voldoende fysieke ruimte voor ander soortige ondernemingen in de rest van de kern. (zie paragraaf 3.1 onderdeel *Nieuwe bedrijventerreinen en bedrijfslocaties*).

3.4. Buitengebied

De diverse grote ontwikkelingen die agrariërs raken, hebben de komende jaren veel invloed op ons buitengebied. In hoofdstuk 5 gaan we nader in op onze plannen met de agrarische sector.

De transitie van de agrarische sector vraagt ook om een visie op niet-agrarische bedrijvigheid op de erven in het buitengebied. Die visie krijgt een plek in de omgevingsvisie die we in 2023 opstellen.

Als gemeente sluiten we ons aan bij LEADER-Achterhoek. We doen samen met hen mee in de aanvraag voor middelen uit het provinciale LEADER-programma voor plattelandsontwikkeling. Eind 2023 zal duidelijk worden of deze aanvraag wordt toegekend.

Uit de evaluatie LEADER Achterhoek 2016-2021 blijkt dat projecten hebben geleid tot een toename van de economische bedrijvigheid in de regio. Voor de uitvoering en levering van materialen worden lokale en regionale aannemers benaderd. Door de voorwaarden die LEADER stelt aan projecten ontstaat er een impuls voor de lokale en circulaire economie.

4. Recreatie en Toerisme

Recreatie en toerisme zijn belangrijke pijlers onder de Lochemse economie. Daarom hebben we in 2019 een visie voor recreatie en toerisme en een uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit uitvoeringsprogramma herijken we in 2023. Gekeken wordt waar we nu staan, wat gewerkt heeft, wat aanpassing behoeft en wat er nodig is voor de komende periode. Dit doen wij samen met de ondernemers, VVV en Achterhoek Toerisme. Omdat recreatie & toerisme prominent onderdeel is van onze lokale economie lichten we hier in deze agenda alvast kort enkele belangrijke pijlers uit.

4.1. Samenwerking

De VVV Lochem en Stichting Achterhoek Toerisme (StAT) zijn belangrijke partners in het versterken van recreatie en toerisme. De samenwerking is de laatste jaren geïntensiveerd en dat zetten we in de toekomst voort.

De belangrijkste pijler van de VVV is het verzorgen van gastheerschap in de gemeente. Dit staat ook in de visie van de VVV. Dit gastheerschap wordt al volop uitgeoefend in het in 2022 geopende Inspiratiepunt aan de Markt 2 in Lochem. De komende jaren wordt ook

gewerkt aan meer informatie en inspiratie voor onze bezoekers in de andere kernen. StAT vult aan met promotie van onze regio en zorgt voor kennisontwikkeling. Onze lokale regio-coördinator zorgt voor een goede zichtbaarheid van onze gemeente binnen de regio Achterhoek. Ze zorgt verder voor verbinding tussen lokale recreatieondernemers en ontwikkelt nieuwe producten.

Verder versterken we samen met 7 andere Achterhoekse gemeenten het vrijetijdsaanbod in de Achterhoek. Dit doen we door projecten uit de Vrijetijdsagenda uit te voeren.

4.2. Vitale verblijfsrecreatie

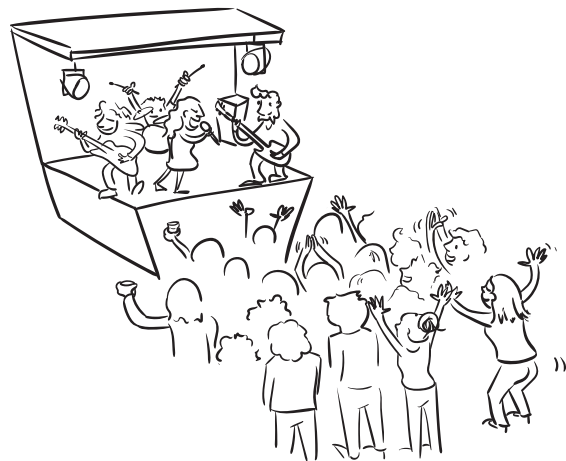
Eén van de grote projecten uit die Vrijetijdsagenda voor de komende jaren is het vitaliteitsprogramma verblijfsrecreatie. We bieden recreatieondernemers de gelegenheid om samen met experts aan een bestendige toekomst voor hun bedrijf te werken. We benaderen Lochemse ondernemers proactief zodat zij ook deel kunnen nemen aan de projecten uit deze agenda.

Daarnaast werken we aan een beleidskader voor de verblijfsrecreatie in brede zin. Welke ontwikkelingen zien we? En welke mogelijkheden bieden we aan nieuwe initiatieven, uitbreidingen of transformaties?

4.3. Evenementenbeleid

De gemeente Lochem leent zich goed voor het organiseren van een evenement. We zijn goed bereikbaar en er zijn veel mooie accommodaties. Evenementen dragen bij aan de levendigheid van onze gemeente. Dit willen we graag behouden en ook wat meer uitdragen. We onderzoeken op welke wijze we onze gemeente aantrekkelijk kunnen houden voor initiatiefnemers. Zonder daarbij onze inwoners te schaden. De uitkomsten hiervan nemen we op het evenementenbeleid. Het nieuwe beleid is ook nodig om bestaande evenementen als Larense Kermis, Keidagen, IJsseljazz en alle dorpsfeesten en activiteiten een duurzaam toekomstperspectief te geven.

Ook als gevolg van de Omgevingswet en ontwikkelingen in de regio op het gebied van veiligheid is het evenementenbeleid toe aan actualisatie. Dit is een mooi moment om ook te kijken of in bepaalde situaties alleen een melding volstaat. Dit doen we in een pilot. Het gaat dan om evenementen die minder invloed hebben op hun omgeving, het verkeer, brandveiligheid, etc. Als de ervaringen van de pilot positief zijn, dan nemen we deze mogelijkheid mee in het evenementenbeleid.

Deze en vele andere activiteiten/aandachtpunten krijgen in 2023 een plek in de herijkte uitvoeringsagenda recreatie en toerisme.

5. Landbouw

De landbouwsector staat volop in de belangstelling. Door onder andere de stikstofcrisis en de discussies over de maatregelen. Maar in essentie gaat het over een transitie in de landbouw. Deze is ingrijpend voor de agrariër en zal ook zijn weerslag hebben op ons buitengebied.

5.1. Extra inzet gemeente

Om aan de landbouwopgaven te werken en agrariërs gericht te kunnen faciliteren, heeft de gemeente menskracht beschikbaar en middelen. Te besteden aan onderzoek en projecten die bijdragen aan de landbouwtransitie in Lochem.

5.2. Groot onderzoek naar de Lochemse landbouw

Met een groot onderzoek brengt de gemeente in 2023 de stand van zaken in de landbouw in kaart. Zo krijgen we voor onze gemeente inzicht in de sector, de ondernemer, de mens achter de ondernemer en de grote vraagstukken die er spelen. Onderdeel van dit onderzoek is ook de mogelijkheden in kaart brengen om de landbouwtransitie te kunnen realiseren. Nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden in het buitengebied zullen daarbij aan de orde zijn. Bestaande

regels in de ruimtelijke ordening passen niet meer op de nieuwe ontwikkelingen. Nieuwe regels komen in de omgevingsvisie en omgevingsplan. De resultaten van het onderzoek vertalen we naar een uitvoeringsprogramma. Mogelijk maken we een integrale visie op de Lochemse landbouw. Uiteraard doen we dit samen met de sector. De mogelijke landbouwvisie hangt nauw samen met de Transitievisie duurzame landbouw van de Cleantech Regio.

5.3. Verbinding boer en burger

We versterken de binding tussen de boer en de burger. We kijken naar de mogelijkheden van een dialoog en een zomerevent. En we zetten in op de verkoop van lokale producten in de eigen regio. Daarvoor maakten we al een overzicht met de adressen voor verkoop van lokaal geproduceerde producten (melk, kaas, fruit, groente, et cetera).

Om de lokale afzet van streekproducten te vergroten is Lochem deelnemer en penvoerder van het project de Achterhoekse Productbeleving. Via dit project krijgen ondernemers steun op de ondernemersvraagstukken waar zij tegenaan lopen. Ook de consument komt in beeld om de vraag te vergroten.

5.4. Hulpwijzer voor agrarische ondernemers

Er komt veel op agrariërs af. Naast de stikstofcrisis en de landbouwtransitie speelt bijvoorbeeld ook de vraag over bedrijfsopvolging. Om agrariërs verder te helpen met hun vragen, biedt de gemeente diverse hulptrajecten aan. Bijvoorbeeld via de 'keukentafelgesprekken'. Dat zijn gesprekken met coaches die helpen bij het vinden van de antwoorden op soms ook heel persoonlijke vragen. Een ander spoor voor hulp is de Regionale Organisatie Zelfstandigen. De vrijwilligers van Zorg en Boer en Tuinder bieden een luisterend oor.

5.5. De innovatiecoöperatie

De innovatiecoöperatie ondersteunt agrariërs met vernieuwende ideeën. En helpt met kennis, organisatie en geld. Innovatiemakelaars ondersteunen agrarische ondernemers met een goed idee. Dat kan gaan om een idee op het erf, in de schuur of op het land. De innovatiemakelaars voegen iets toe, bijvoorbeeld kennis, netwerk en geld. Zij nemen het idee niet over, dat blijft van de ondernemer, alleen dan kan een innovatie succesvol zijn.

Regiovisie transitie landbouw en landschap basis voor samenwerking

Met concrete projecten ondersteunen de samenwerkende gemeenten de landbouw. Zo is de cursus natuurinclusieve landbouw een steun voor agrarische ondernemers die een stap naar een andere vorm van landbouw willen zetten. Of de campagne 'Super die Boer' om de afzet van lokale producten te vergroten. De basis voor deze projecten is de Regiovisie transitie voedsel, landbouw en landschap. Via de Tafel Voedsel, Landbouw en Landschap is er uitwisseling met ondernemers en onderwijs. In de ambtelijke werkgroep stemmen de overheden onderling de projecten af.

De gehele landbouwketen

'De landbouw' is een breed begrip. Het omvat reguliere bedrijven, vernieuwers, verwerkers en toeleveranciers. Deze hele keten speelt een belangrijke rol op veel gebieden. In de voedselproductie, in het onderhoud van het landschap, de natuur, de lokale werkgelegenheid en economie, recreatie en toerisme, klimaat en leefkwaliteit van de inwoners.

Naast de acties die in dit hoofdstuk genoemd zijn en zich voornamelijk richten op de boer zelf, hebben we ook oog voor de gevolgen van de transitie in de landbouw voor verwerkers en toeleveranciers.

We verkennen met het onderzoek naar de Lochemse landbouw tevens de effecten van de landbouwtransitie op deze partijen. Aansluitend zoeken we samen met de sector naar kansen en mogelijkheden om tijdig in te spelen op de ontwikkelingen.

Hoofdstuk 2. De gemeente als dienstverlener

Paragraaf	Ambitie	Activiteit	Wanneer	Wie
2.1	1/2	Promotie gemeente Lochem voor wonen, werken en recreëren.	Doorlopend, incidenteel extra acties	Gemeente, regionale samenwerkingsverbanden
	1/2	Samenwerken in de Stedendriehoek (S3H) Achterhoek, Twente	Doorlopend	Gemeente, regionale samenwerkingsverbanden, ondernemers
	2	Onderzoek aansluiting campagne 'Kom leven in de Achterhoek'	2023	Gemeente, ondernemers
	1/2	Opstellen longlist Lochemse Ondernemers	2023	Ondernemersvereniging en gemeente
2.2.	1	Opstellen Woonvisie, Kernvisies, ontwikkelplannen	2023-2024	Gemeente
	1/2	In kaart brengen van kantorenmarkt: vraag en aanbod	2024	Gemeente
2.3	1	Instellen extra accountmanager	Vanaf 2023 doorlopend	Gemeente
	1	Voortzetten en intensiveren begeleiding ondernemers bij gemeentelijke zaken. (incl. in kaart brengen verbeterpunten)	Doorlopend, intensiveren vanaf 2023	Gemeente
	1	Belangen ondernemers/economie zichtbaarder maken in de gemeentelijke organisatie	Doorlopend, intensiveren van 2023	Gemeente
	1	Informatievoorziening uitbreiden/op orde (o.a. website, nieuwsbericht voor nieuwe ondernemers)	2023	Gemeente
	1	Lochemse Zaken Nieuws voortzetten	Doorlopend	Gemeente (EZ)
	1	Inzet Lochemse Zaken Panel	Bij concrete vragen	Gemeente (EZ)
	1	Bedrijfsbezoeken voortzetten	Doorlopend	Gemeente (EZ)
	1	Evaluatie vorm en frequentie Ondernemersavond/ Startersevent t.b.v. verbinding en informeren ondernemers en organiseren nieuwe bijeenkomsten voor ondernemers(verenigingen).	Doorlopend (incidenteel evaluatie in 2023)	Gemeente (EZ)
2.4	3	Verkenning nieuwe projecten project Z voor chauffeurs, techniek en zorg.	Doorlopend, extra inzet vanaf 2023	't Baken FactorWerk
	3	Voortzetting Stichting Bevordering Techniekonderwijs	Doorlopend	Gemeente + ondernemers
	3	Belemmeringen weghalen om mensen met afstand tot arbeidsmarkt in dienst te nemen en promoten daarvan.	Doorlopend Extra inzet vanaf 2023	't Baken
	3	Scholingsvouchers, Werk-naar-werk- vouchers	Doorlopend	Factor Werk
	3	Uitvoeren projecten Doe Agenda Factor werk	Doorlopend	Factor Werk, gemeente
	3	Inzet op SROI o.a. bij gemeentelijke aanbesteding t.b.v. inclusief werkgeverschap	Doorlopend	Gemeente ('t Baken)

Ambities:

1. Snelle en goede dienstverlening: een top tien notering in de verkiezing van MKB vriendelijkste gemeente
2. Behouden en versterken van onze veelzijdigheid
3. Iedereen doet mee
4. Duurzaam en toekomstbestendig groeien

Doorlopend

Reeds aangevangen

2023

2024

Paragraaf	Ambitie	Activiteit	Wanneer	Wie
2.5	4	Voortzetten duurzame projecten regiodeal S3H	2022-2023	Gemeente, LE, IKL
	4	Inzet Innovatiebudget voor innovatie op duurzaamheid	Doorlopend	Gemeente
	4	Duurzaamheid, biodiversiteit en klimaatadaptatie als gespreksonderwerp in de gesprekken met ondernemers en -verenigingen	Doorlopend	Gemeente, ondernemers
	4	Inzet in duurzame pilots (biogasHUB, waterstofpilot, e.a.)		Gemeente, partners als LE
	4	Controles Gebouwwgebonden energieverbruik	Doorlopend	ODA namens Gemeente
	4	Onderzoek naar mogelijkheden inzet op SDG in de economische sector		Gemeente + bedrijven
	4	Stimuleren inzet van maatregelen t.b.v. klimaatadaptatie(groen, wadi's, et cetera)	Doorlopend	Gemeente
2.6	1	In S3H werken aan: - project A1 corridor en oplossen regionale knelpunten wegnen - Smart Mobility - stimuleren deelmobiliteit en alternatieve vervoerconcepten - Bevaarbaarheid waterwegen	Doorlopend	Gemeente

Hoofdstuk 3. De Lochemse werklocaties

Paragraaf	Ambitie	Activiteit	Wanneer	Wie
3.1	1 /2	Aansluiten bij Regionaal Werkprogramma Werklocaties in de S3H	Doorlopend	Gemeente
	1/2	Inzet op verkrijgen extra ruimte voor bedrijventerreinen/	Doorlopend/ vanaf 2023	Gemeente
	1/2	onderzoek toepasbaarheid woon/werklocaties in de kernen.	Doorlopend/ vanaf 2023	Gemeente
	1/2	Ontwikkelen van Het Diekink	Afh. Uitspraak RvS	Gemeente
	1/2/4	Uitvoering revitalisering Goorseweg/Havenstraat	Doorlopend	Gemeente, ondernemers, provincie
	1 /2	Opstellen Visie Scheggertdijk	2023	Gemeente
	1/2/4	Onderzoek naar uitrol Parkmanagement op bedrijventereinen	2023/2024	Gemeente
	4	ODA controleert en handhaaft Label C Kantoorpanden	Vanaf 2023 doorlopend	ODA
3.2	1 /2/ 4	Uitvoeren opgaven bedrijfsplan Havenbedrijf	Doorlopend	Gemeente, Havenbedrijf Twente
3.3	2	Opstellen detailhandelsvisie	2023	Gemeente, ondernemers
3.4	2	Aansluiten bij LEADER Achterhoek om projecten in het buitengebied te genereren t.b.v. vitaliteit	2023-2026	Gemeente, regio Achterhoek
	1/ 2	Ontwikkelen beleid niet-agrarische bedrijvigheid buitengebied (onderdeel v.d. omgevingsvisie)	2023-2026	Gemeente

Ambities:

1. Snelle en goede dienstverlening: een top tien notering in de verkiezing van MKB vriendelijkste gemeente
2. Behouden en versterken van onze veelzijdigheid
3. Iedereen doet mee
4. Duurzaam en toekomstbestendig groeien

Hoofdstuk 4. Recreatie en Toerisme

Paragraaf	Ambitie	Activiteit	Wanneer	Wie
4.1	2	Herijken Visie R&T inclusief het Uitvoeringsprogramma	2023	Gemeente
	2	Continueren inzet Lochemse regio-coördinator	Doorlopend	Gemeente, Achterhoek Toerisme
	2	Uitvoeren projecten uit de VrijetijdsAgenda	Doorlopend	Samenwerkende gemeente Achterhoek
4.2	2	Opstellen beleidskader verblijfsrecreatie	2023	Gemeente
	2	Vitaliseringsprogramma verblijfsrecreatie (Vrijetijds Agenda)	2023 (evt. uitloop 2024)	Samenwerkende gemeente Achterhoek
4.3	1/ 2	Herijken evenementenbeleid	2023	Gemeente, organisatoren

Hoofdstuk 5. Landbouw

Paragraaf	Ambitie	Activiteit	Wanneer	Wie
5.1	1/2/4	Inzet 0,6 fte extra op het thema landbouw	Vanaf 2023 doorlopend	Gemeente
5.2	1/2/4	Onderzoek naar stand van zaken Lochemse landbouw met Uitvoeringsprogramma	2023	Gemeente
	2	Verkenning effecten landbouwtransitie op verwerkers toeleveranciers incl. zoektoch naar kansen en mogelijkheden.	2023	Gemeente

Ambities:

1. Snelle en goede dienstverlening: *een top tien notering in de verkiezing van MKB vriendelijkste gemeente*
2. Behouden en versterken van onze veelzijdigheid
3. Iedereen doet mee
4. Duurzaam en toekomstbestendig groeien

De kosten die gepaard gaan met de uitvoering van deze agenda komen grotendeels uit bestaande budgetten. Dit kunnen zowel doorlopende budgetten zijn (uitvoering dynamische economische agenda) als incidentele budgetten (onderzoek landbouw). Aan een aantal projecten dragen ook de regio, provincie en het rijk (regiodeal) bij. Bij enkele acties is het de vraag of deze binnen de bestaande budgetten kunnen worden gerealiseerd. Indien dat niet mogelijk blijkt zullen we bij de gemeenteraad vragen om aanvullend incidenteel budget voor de uitvoering van die actie.

De acties die met name tijd kosten (inzet uren) kunnen veelal binnen de bestaande formatie worden uitgevoerd. Daarbij rekening gehouden dat er binnen landbouw vanaf 2022 een uitbreiding in de formatie is gekomen en dat er vanaf 2023 mag worden uitgebreid op de formatie economie.

Organisaties waarmee we samenwerken/ Regio's waarbinnen we samenwerken:

Samenwerkingen in de regio

Cleantechregio/Stedendriehoek (naamwijziging m.i.v. zomer 2023) | www.cleantechregio.nl

Stichting Achterhoek Toerisme | zakelijk.achterhoek.nl (zakelijke website)

Havenbedrijf Twente | www.portoftwente.com

Arbeidsmarkt

Factor werk | factorwerk.org

Leerwerkloket Stedenvierkant | stedenvierkant.leerwerkloket.nl

Werkgeversservicepunt | stedendriehoek-noord-veluwe.werkgeversanno.nu

Starters/Zelfstandigen

Regionale Organisatie Zelfstandigen (ROZ) | www.rozgroep.nl

Agrariers

Innovatie cooperatie | deinnovatiecooperatie.nl

Lokale stichtingen/verenigingen

Stichting Welzijn Lochem | www.welzijnlochem.nl

Lochem Energie | www.lochemenergie.net

Overzicht ondernemersverenigingen | www.lochem.nl/ondernemen

Onze eigen website(s); | www.lochem.nl/ondernemen | www.bakenlochem.nl | www.bouwkavelslochem.nl

Doe mee!

Meld u aan voor het Lochemse Zaken Nieuws via

www.lochem.nl/ondernemen/contact/lochemse-zaken

Meld u aan voor het Lochemse Zaken Panel via

www.lochemsezakenpanel.nl

Hanzeweg 8 • 7241 CR Lochem • www.lochem.nl • [gemlochem](https://twitter.com/gemlochem) • [GemeenteLochem](https://www.facebook.com/GemeenteLochem)